

Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης

Ο κορπορατισμός στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου (1922-40): Από τη θεωρία στην πράξη

Ο κορπορατισμός δεν είναι μια τυχαία κοινωνικο-πολιτική θεωρία και ιδεολογία, αλλά μαζί με τον φιλελεύθερο καπιταλισμό και τον σοσιαλισμό αποτέλεσε έναν από τους μεγαλύτερους «-ισμούς» της νεωτερικής βιομηχανικής κοινωνίας στον ύστερο 19ο αιώνα και κατά τη μεσοπολεμική περίοδο. Οι κορπορατιστικές ιδέες αναπτύχθηκαν ως αντίδραση προς τα δυσεπίλυτα προβλήματα, που δημιούργησε ο βιομηχανικός καπιταλισμός και η άνοδος του εργατικού κινήματος. Κορπορατισμός σημαίνει, πολύ απλά, τη συνεργασία μεταξύ εργασίας και κεφαλαίου, και επινοήθηκε, προκειμένου να αμβλύνει τις ταξικές συγκρούσεις μεταξύ των βιομηχάνων κεφαλαιούχων και της εργατικής τάξης. Για να επιτευχθεί αυτή η συνεργασία χρειαζόταν μια στοιχειώδης σχέση αλληλεγγύης (είτε συναινετική είτε καταναγκαστική) μεταξύ των δύο αντιμαχομένων πλευρών. Οι βασικές πηγές της κορπορατιστικής θεωρίας είναι η ηθική φιλοσοφία του Ρωμαιοκαθολικισμού και ο κολλεκτιβισμός του εθνικισμού. Στην περίπτωση της Ελλάδας, οι κορπορατιστικές ιδέες είχαν ως πρότυπό τους τη φασιστική Ιταλία και την *Carta del Lavoro* (1927), και εφαρμόστηκαν –σε περιορισμένη έκταση– την περίοδο των δικτατοριών Γ. Κονδύλη και Ι. Μεταξά (1935-41).

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Λιάκος, Αντώνης Ι., *Εργασία και πολιτική στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου: Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και η ανάδυση των κοινωνικών θεσμών*, Ίδρυμα Έρευνας και Παιδείας – Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα 1993.
- Μερκούρης, Γεώργιος Σπ., *Το συντεχνιανόν Κράτος*, χ.ε., Αθήνα 1936.
- Pasetti, Matteo, *L'Europa corporativa: Una storia transnazionale tra le due guerre mondiali*, Bononia University Press, Bologna 2016.
- Pinto, António Costa (επιμ.), *Corporatism and Fascism: The Corporatist Wave in Europe*, εκδ. Routledge, Οξφόρδη 2017.
- Ploumidis, Spyridon G., «Corporatist ideas in inter-war Greece: From theory to practice (1922-1940)», *European History Quarterly* 44/1 (2014) σσ. 55-79.
- Williamson, Peter J., *Varieties of Corporatism: A Conceptual Discussion*, Cambridge University Press 1985.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο **Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης** γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1974. Το 1996 αποφοίτησε από το Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Το 2000 έλαβε Master's από τη School of Slavonic and European Studies του UCL. Το 2004 ανακηρύχθηκε διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Έχει διδάξει στα Πανεπιστήμια: Δυτικής Μακεδονίας, Ιωαννίνων και Ιόνιο. Από τον Σεπτέμβριο του 2009 υπηρετεί στο **Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ)**, στο γνωστικό αντικείμενο της **Νεώτερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας**, σήμερα στη βαθμίδα του **Επίκουρου Καθηγητή**. Παράλληλα, από το 2008 διδάσκει, ως **Καθηγητής – Σύμβουλος**, στο **Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)** στη Θεματική Ενότητα «**Ελληνική Ιστορία**» (ΕΑΠ 11). Στις κύριες δημοσιεύσεις του περιλαμβάνονται οι ακόλουθες μονογραφίες: *Εθνοτική συμβίωση στα Βαλκάνια. Έλληνες και Βούλγαροι στη Φιλιππούπολη 1878-1914*, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2006. *Έδαφος και μνήμη στα Βαλκάνια. Ο «γεωργικός εθνικισμός» στην Ελλάδα και στη Βουλγαρία (1927-46)*, Αθήνα 2011. *Το καθεστώς Ιωάννη Μεταξά (1936-1941)*, εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 2016. *Τα μυστήρια της Αιγηΐδος: Το Μικρασιατικό Ζήτημα στην ελληνική πολιτική, 1891-1922*, εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 2016.

Διεύθυνση εργασίας: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, Τ.Κ. 157 84

τηλ. 210 – 72 77 438 (γραφείο)
210 – 72 77 693 (υπηρεσιακό fax)

e-mails: sploumid@arch.uoa.gr; sploum@otenet.gr